

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń
(dz. nr 4/41)

Autor opracowania:
Marcin Piernikowski

Poznań, marzec 2018 r./wrzesień 2018 r.*
*uwzględnia zmiany wynikające z opinii i uzgodnień

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	3
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	5
1. Położenie obszaru badań.....	5
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	7
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	7
4. Wartości kulturowe.....	10
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	10
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	11
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	14
1. Cele projektu planu miejscowego.....	14
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	15
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	15
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	16
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	17
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	17
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	20
1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza.....	20
2. Emitowanie hałasu.....	22
3. Oddziaływanie na krajobraz	23
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę.....	24
5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne.....	25
6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną.....	27
7. Oddziaływanie na zasoby naturalne	27
8. Oddziaływanie na obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	28
9. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego.....	29
10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	29
11. Oddziaływanie na ludzi.....	30
12. Oddziaływanie transgraniczne.....	30
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	31
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	31
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	32
Załącznik nr 1. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY	

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Prognoza jest sporządzana obowiązkowo do każdego projektu planu miejscowego lub jego zmiany chyba, że Burmistrz, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami uzna, iż realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W tym miejscu należy podkreślić, że odstępienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której częścią jest prognoza oddziaływania na środowisko, w przypadku planu miejscowego może dotyczyć wyłącznie projektu planu stanowiącego niewielką modyfikację przyjętego już planu.

Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

2. Cel i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41).

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz*

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, ze zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, ze zm.)

o ocenach oddziaływania na środowisko¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar projektu zmiany mpzp wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt zmiany planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 1000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu zmiany planu oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano też metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41) sporządzono w oparciu o materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt zmiany mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41), marzec 2018 r.;
- 2) Mapa zasadnicza w skali 1: 1000;
- 3) Mapa hydrograficzna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;

- 4) Mapa sozologiczna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 5) Szczegółowa mapa geologiczna Polski ark. Międzychód N-33-128-B w skali 1 : 50000;
- 6) Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski w skali 1 : 200000;
- 7) Mpzp gminy Międzychód – obręb Gorzyń (Uchwała Nr V/38/2011 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 19 stycznia 2011 r.);
- 8) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód”, 2010 r., ze zmianami.

Wnioski formułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”, Warszawa, marzec 2013;
- 2) Mojski J. E., 1977, „Objaśnienia do mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin w skali 1 : 200000, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa;
- 3) „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r.”, PIG, 2017, Poznań;
- 4) „Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015”, RDOŚ, 2014 r.;
- 5) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016”, WIOŚ, kwiecień 2017, Poznań;
- 6) Ziętkowiak Z., 2003, „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-B Międzychód”, Poznań.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzony został projekt zmiany planu miejscowego obejmuje w całości działkę ewidencyjną nr 4/41 o powierzchni 2,8 ha, która położony jest w centralnej części gminy Międzychód, we wsi Gorzyń. Teren zlokalizowany jest pomiędzy Jez. Gorzyńskim, a drogą wojewódzką nr 160.

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” oznacza analizowany obszar, w większości, jako teren obsługi w gospodarstwach rolnych (RPO), a północnym fragmencie jako teren zabudowy usługowej oraz teren zieleni urządzonej.

Ponadto, w studium, pas wzdłuż wschodniej granicy planu obejmuje obszar 100 m od linii brzegowej wód powierzchniowych (Jez. Gorzyńskie) oraz część obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 "Puszcza Notecka".

Dodatkowo cały obszar opracowania położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu "H" Międzychód oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (J. Kondracki, 2001), badany teren położony jest w mezoregionie – Pojezierze Poznańskie (315.51), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5).

Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1961) przedmiotowy obszar należy do subregionu Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie (VIII₁), będącego częścią regionu Wysoczyzna Poznańska (VIII).

1.3 Położenie w ponadlokalnym oraz lokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Ważnym elementem w krajobrazie gminy Międzychód jest dolina rzeki Warty, która dzieli ją na dwie różne krajobrazowo części. Obszar lewobrzeżny, w obrębie którego zlokalizowany jest przedmiot niniejszych analiz, stanowi wysoczyzna (wzgórza moreny czołowej) urozmaicona rynnami polodowcowymi, często wypełnionymi wodą z towarzyszącymi terenami podmokłymi. W tej części gminy znajduje się najwyższe wzniesienie – Królewska Góra koło Gorzycka (116 m npm) oraz dolina rzeki Kamionki wyróżniająca się szczególnymi walorami przyrodniczymi.

Omawiany teren położony jest w granicach struktur tworzących projektowany krajowy system obszarów chronionych. Dzięki położeniu nad Wartą, stanowiącą korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, gmina wchodzi w skład krajowej sieci ekologicznej ECONET – PL. Przedmiot analiz znajduje się na obszarze węzłowym o randze międzynarodowej – obszar międzyrzecki (5M).

Ponadto o dużej wartości przyrodniczej gminy świadczą liczne formy ochrony przyrody ustanowione w jej granicach. Występują tu: park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz obszary Natura 2000.

Analizowany teren położony jest jedynie w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu "H" Międzychód oraz tuż za wschodnią granicą obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 "Puszcza Notecka".

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty opracowaniem stanowi prawie w całości teren zagospodarowany i zainwestowany. Obejmuje on w całości działkę ewidencyjną nr 4/41, na której w przeszłości funkcjonował zespół folwarczny Gorzyń. Do dziś zachowały się m.in. obora, stodoła, obiekt wielofunkcyjny oraz zmodernizowana chlewnia. Ponadto w północno-zachodniej części działki zachował się dawny zabytkowy pałac. Przy drodze wojewódzkiej zlokalizowana jest wiata przystanku autobusowego.

W północnej części zachowały się również częściowo zadrzewienia dawnego założenia parkowego.

Cały teren posiada bezpośredni dostęp do stanowiącej wschodnią granicę opracowania, drogi wojewódzkiej nr 160, w której zlokalizowana jest sieć wodociągowa i kanalizacyjna.

Od strony zachodniej obszar objęty planem graniczy poprzez zadrzewienia z Jez. Gorzyńskim, od północy i wschodu z zabudowaniami wsi Gorzyń, a od południa z teren gęsto zadrzewionym.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Obszar opracowania odznacza się płaskim ukształtowaniem terenu. Analizowana działka delikatnie wznosi się od wysokości 57,1 m npm i 60,7 m npm w północnej części planu do 62,5 m npm i 63,0 m npm w części południowej. Jednocześnie cały teren delikatnie opada w kierunku zachodnim tj. w stronę Jez. Gorzyńskiego, do około 57 m npm.

3.2. Budowa geologiczna i litologia

Rozpatrywany teren objęty planem miejscowym położony w granicach wsi Gorzyń, znajduje się w zasięgu monokliny przedsudeckiej, pokrytej grubą warstwą kenozoiku.

W budowie geologicznej wyróżnia się tu kompleksy skał paleozoicznych, mezozoicznych i trzeciorzędowych oraz pokrywające je osady czwartorzędowe. Łączna

miąższość osadów trzeciorzędowych reprezentowanych głównie przez żwiry i łyły poznańskie, waha się w granicach 8 – 200 m. Ich powierzchnia jest bardzo urozmaicona, poprzecinana licznymi głębokimi rynnami erozyjnymi.

Utwory czwartorzędowe, według mapy geologicznej Polski arkusz Międzychód, na całym obszarze opracowania reprezentowane są przez neoplejstoceny gliny zwałowe stadiału górnego.

3.3. *Surowce naturalne*

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Przedmiotowe działki nie leżą w granicach żadnego obszaru ani terenu górniczego.

3.4. *Wody powierzchniowe*

Omawiany obszar położony jest w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Dormowska Struga (kod PLRW 60001718776).

Najbliższy duży zbiornik wodny, którym jest Jezioro Gorzyńskie zlokalizowane jest w odległości 50 m na zachód od granic opracowania. Posiada ono następujące parametry:

- powierzchnia: 74 ha;
- objętość: 13197,5 m³;
- głębokość max: 35,0 m;
- głębokość średnia: 17,3 m.

3.5. *Wody podziemne*

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016 r., wprowadzono podział na 172 jednolite części wód podziemnych. Według nowego podziału wieś Gorzyń należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 41.

Ponadto cały teren objęty analizą położony jest w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”. Jest to zbiornik porowy o głębokości występowania utworów wodonośnych od 55 m do 150 m. Jego powierzchnia wynosi 863 km², a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 20 tys. m³/dobę.

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Międzychód w skali 1 : 50 000, zwierciadło wód gruntowych na analizowanym obszarze występuje dość wysoko tzn. między 1 – 2 m ppt.

3.6. Warunki glebowe

Z mapy ewidencyjnej wynika, że prawie na całym obszarze opracowania występują gleby zaliczone do klasy bonitacyjnej IVa tj. do gleb ornych średniej jakości.

Należy jednak podkreślić, że warstwa glebowa na analizowanym terenie została całkowicie przekształcona w wyniku działalności człowieka, przez co zmieniła swoje właściwości fizyczne i chemiczne.

3.7. Szata roślinna i fauna

Jedynym elementem szaty roślinnej na analizowanym obszarze są zlokalizowane w północno-wschodnim fragmencie opracowania zadrzewienia, stanowiące pozostałość dawnego parku krajobrazowego. Występują tu głównie lipy szerokolistne (*Tilia platyphollos*) oraz kilka brzoź brodawkowatych (*Betula pendula*) i drzew zimozielonych.

Świat zwierząt reprezentowany może być potencjalnie przez drobne ssaki i ptaki polne. Ponadto, biorąc pod uwagę bliskie sąsiedztwo dużego zbiornika wodnego (Jez. Gorzyńskie), podejrzewać można potencjalne występowanie przedstawicieli, różnych gatunków: płazów, jaszczurek, ślimaków czy owadów.

Podczas wizji w terenie, na terenie możliwym do zinwentaryzowania, nie stwierdzono występowania żadnych dziko występujących gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, na mocy przepisów odrębnych, co nie wyklucza potencjalnego występowania gatunków chronionych.

3.8. Klimat lokalny

Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego (1948 r.) obszar opracowania położony jest w dzielnicy bydgoskiej (VI). Charakteryzuje się ona: ponad 100 dniami z przymrozkami, średniorocznymi opadami wynoszącymi ok. 550 mm oraz czasem trwania pokrywy śnieżnej od 40 do 60 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi – 1, 5° C, a w lipcu 17, 7° C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi przeciętnie 210 – 215 dni.

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w Regionie Dolnej Warty. Charakteryzuje się on największą na tle innych regionów częstością występowania pogody cieplej z bardzo dużym zachmurzeniem (88 dni), a także najmniejszą frekwencją dni z pogodą ciepłą i słoneczną. Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą chłodną (średnio 41 dni).

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Gorzynie, opad średni w latach 1961 – 2000 wynosił 561 mm. Roczny rytm opadów wskazuje istnienie maksimum

w lipcu. Natomiast najniższe opady występują w półroczu zimowym (luty). Na analizowanym terenie dominują wiatry z sektora zachodniego.

Warunki klimatyczne w granicach opracowania, modyfikowane są w znacznym stopniu przez warunki fizjograficzne. Duży wpływ na mikroklimat ma bezpośrednie sąsiedztwo jeziora Gorzyńskiego. Bliskie sąsiedztwo jeziora powoduje dużą wilgotność powietrza, co z kolei jest przyczyną zwiększonej częstotliwości pojawiania się mgieł. Ponadto, ze względu na usytuowanie na obrzeżu kompleksu leśnego oraz dużego akwenu, jest to teren położony w zasięgu szerokofrontowego napływu czystego powietrza.

4. Wartości kulturowe

Najcenniejszym obiektem kulturowym na obszarze opracowania jest zlokalizowany w północno-zachodniej części pałacu w Gorzynie, wpisany do rejestru zabytków pod nr 332/A w dniu 21 października 1968 r.

Ponadto, w granicach planu występuje kilka budynków, wchodzących w skład dawnego zespołu folwarcznego, ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Należą do nich m.in. obora, stodoła, obiekt wielofunkcyjny (rządówka ze stajnią i garażami) oraz zmodernizowana chlewnia. Historycznym elementem zagospodarowania w północnej części opracowania jest fragment parku krajobrazowego.

Dodatkowo cały obszar objęty planem zlokalizowany jest w strefie ochrony konserwatorskiej średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych XIX dworu oraz folwarku.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Analizowany teren zlokalizowany jest w całości w granicach obszaru chronionego krajobrazu „H” – Międzychód, chronionego na mocy art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³.

Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód, powołany został Rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 266), zmienionego Rozporządzeniem Nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. Obszar ten pełni funkcję ochronną dla Pszczewskiego Parku Krajobrazowego i czterech rezerwatów przyrody. Ponad połowę powierzchni obszaru zajmują lasy na słabych siedliskach boru świeżego i boru suchego. Teren ten charakteryzuje duża liczba jezior i urozmaicona rzeźba.

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018, poz. 142, ze zm.)

Ponadto, niewielki południowo-zachodni fragment opracowania zlokalizowany jest w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Notecka” (PLB300015), wyznaczonego na podstawie tzw. dyrektywy ptasiej 79/409/EWG, potwierdzonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 r. Nr 179, poz. 1275). Obszar ten stanowi zwarty, jednolity kompleks leśny w Międzyrzeczu Noteci i Warty. Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem. Na terenie ostoi znajduje się ponad 50 jezior pochodzenia wytopiskowego. Występuje tu co najmniej 30 lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I dyrektywy ptasiej 79/409/EWG oraz 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej: bielika, kani czarnej i kani rudej oraz co najmniej 1% populacji krajowej: bąka, podgorzałka, puchacza, rybołówów, trzmiłojada, gągoła i nurogęsi. (lęgowe), Cygnus olor (lęgowe), Cygnus olor (zimujące), Grus grus (lęgowe), Haliaeetus albicilla, Mergus merganser (lęgowe), Milvus migrans (lęgowe), Milvus milvus (lęgowe), Pandion haliaetus (lęgowe).

W omawianej części Gorzynia nie występują żadne grunty rolne ani leśne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴.

Ponadto, na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁵, ochronie podlega cały obszar objęty planem, gdyż stanowi zewidencjonowane stanowisko archeologiczne. Ponadto pałac w Gorzynie wpisany jest do rejestru zabytków pod nr 332/A w dniu 21.10.1968 r.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Zbiornicze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Międzychód, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2016 r., przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2016 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	C	C	C	A	A	A	A	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016”, WIOŚ, 2017, Poznań.

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1161, ze zm.)

⁵ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 r., poz. 1446, ze zm.)

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

Odnotowano natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczyły wyłącznie stężeń 24-godzinnych. Nie były przekraczane stężenia średnie dla roku. Należy podkreślić, że w okresie, do którego odnosi się przeprowadzana ocena, na stanowiskach pomiarowych pyłu PM₁₀ w sezonie letnim nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu PM₁₀ (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można zatem przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego, wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach i na terenach do nich przyległych.

Ponadto w przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³ ozonu w odniesieniu do najwyższej wartości stężeń 8-godzinnych spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wyznaczono na rok 2020.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Międzychód, ocenianą dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A, co oznacza, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji. Natomiast ocenianą dla ozonu, ze względu na przekroczony poziom celu długoterminowego strefę zakwalifikowano dodatkowo do klasy D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Wyniki powyższe nie powinny być jednak utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

Obecnie pozytywnie na stan powietrza atmosferycznego na badanym terenie wpływa sąsiedztwo jeziora Gorzyńskiego oraz terenów zadrzewionych.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Analizowany teren zlokalizowany jest przy drodze wojewódzkiej nr 160 z Drezdenka do Miedzichowa, która stanowi potencjalne zagrożenie dla środowiska ponadnormatywnym hałasem. Jak wynika jednak z pomiarów ruchu na drogach wojewódzkich, wykonanego w 2015 r. przez Zarząd Dróg Wojewódzkich, średni dobowy ruch w punkcie pomiarowym na drodze wojewódzkiej nr 160, na odcinku Międzychód – Gorzyń wynosił 5783 z czego 4858 tj. 84% to samochody osobowe i mikrobusy, a 266 tj. 4,6 % samochody ciężarowe. Należy zatem stwierdzić, że natężenie ruchu było dość duże, w porównaniu do innych dróg wojewódzkich w Wielkopolsce w 2015 r.

W 2010 r. natężenie ruchu na tym samym odcinku drogi, kształtowało się na poziomie 5696 pojazdów na dobę, z czego 7,7% stanowiły samochody ciężarowe. Zatem średnie natężenie było porównywalne, jednak udział samochodów ciężarowych obniżył się prawie o połowę.

Ponadto na opisywanym obszarze ani w ich najbliższym otoczeniu nie występują obecnie żadne zakłady przemysłowe ani inne obiekty budowlane (np. linie elektroenergetyczne wysokich napięć lub elektrownie wiatrowe), które mogłyby wpłynąć na znaczące pogorszenie komfortu akustycznego w otoczeniu.

6.3. *Zanieczyszczenie środowiska wodnego*

Dla oceny jakości wód powierzchniowych, wykorzystano informacje określające stan jednolitych części wód (JCWP), zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Według powyższego opracowania, JCWP Dormowska Struga jest naturalną częścią wód, o dobrym stanie ekologicznym i chemicznym, niezagrożoną ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych dla niej wyznaczonych.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem⁶ Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r., JCWP Dormowska Struga nie została zaliczona do jednolitych części wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

⁶ Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. ws określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 1638)

W 2016 r. badania jakości wód podziemnych prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach monitoringu operacyjnego. Zakres badań obejmował takie wskaźniki jak: odczyn, temperatura, przewodność, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny, amoniak, azotyny, azotany, ołów, żelazo, mangan, chlorki, fosforany, itp. JCWPd nr 41, w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Międzychodzie, sklasyfikowane w końcowej klasie jakości jako wody III klasy.

Biorąc pod uwagę, mapę stanu jednolitych części wód podziemnych wg podziału na 172 obszarów, JCWPd nr 41 charakteryzowała się dobrym stanem chemicznym, jak również dobrym stanem ilościowym. Jednocześnie nie została zakwalifikowana do jednolitej części wód podziemnych zagrożonej nieosiągnięciem dobrego stanu.

Ponadto, jak wynika z dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146, ze względu na dobrą izolacyjność podłoża oraz bardzo małą podatność wód podziemnych na przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni terenu, dla ww. GZWP nie wyznaczono, w tym rejonie, żadnych obszarów ochronnych.

Analizowany obszar posiada możliwość podłączenia do kanalizacji sanitarnej, co w przypadku zabudowy zmniejsza ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na analizowanym obszarze nie występują znaczące źródła pól elektromagnetycznych. Przez tereny przebiegają natomiast napowietrzane linie elektroenergetyczne niskiego napięcia.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia analizowanego dokumentu jest wprowadzenie szerszego katalogu inwestycji możliwych do realizacji na działce nr 4/41 we wsi Gorzyń.

Projekt planu ma zatem ustalić nowe przeznaczenie oraz sposób zagospodarowania i zabudowy terenów, poprzez dostosowanie funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych, przyrodniczych oraz infrastrukturalnych analizowanego fragmentu gminy.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna wskazana w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41) jest mało zróżnicowana. Przedmiotem ustaleń ww. projektu są:

- teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych – **RU**;
- teren zabudowy usługowej – **U**;
- teren zieleni urządzonej – **ZP**.

W projekcie planu wyznaczono jeden istniejący teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych (RU), zajmujący powierzchnię 2,3 ha. Stanowi on obecnie obszar zainwestowany i w większości zabudowany, dawniej należący do Akademii Rolniczej. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności kształtowania zabudowy, dla terenu RU ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 25% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 50% działki budowlanej, wysokość zabudowy nie większą niż 10 m i 2 kondygnacje nadziemne, szerokość elewacji frontowych nowych budynków nie większą niż 45 m, intensywność zabudowy od 0,1 do 0,75, kąt nachylenia połaci dachowych od 25° do 35°, oraz powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej nie mniejszą niż 1 ha.

Teren zabudowy usługowej (U) obejmuje wpisany do rejestru zabytków dawny Pałac w Gorzynie i z tego względu nie dopuszczono na nim żadnych nowych budynków, sankcjonując wyłącznie istniejący budynek, w jego parametrach i gabarytach, a tym samym istniejącą intensywność zabudowy działki. Dla terenu U ustalono powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 30% powierzchni działki, zakaz lokalizacji usług handlu detalicznego oraz dopuszczenie lokalizacji wiat wyłącznie za linią tylnej elewacji budynku.

Ponadto w północnej części opracowania usankcjonowano teren zieleni urządzonej (ZP), stanowiący fragment dawnego parku krajobrazowego. Dla terenu ZP ustalono: lokalizację parku, zachowanie i ochronę istniejących drzew i teren biologicznie czynny nie mniejszy niż 70% powierzchni terenu oraz zakaz lokalizacji nowych stanowisk postojowych dla samochodów.

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,

a rada gminy uchwala plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium, o którym mowa powyżej sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt zmiany planu zachowuje, zapisany w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” podstawowy kierunek rozwoju analizowanego obszaru jako terenu obsługi w gospodarstwach rolnych, terenu zabudowy usługowej oraz terenu zieleni urządzonej.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że analizowany projekt planu nie musi być powiązany i zgodny z celami i zakazami, które zostały ustalone w *Rozporządzeniu nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*. Wynika to z prawomocnego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu⁷, który stwierdza nieważność ww. rozporządzenia i określa, że zaskarżone rozporządzenie nie może być wykonane. Wynika to ze stwierdzenia naruszenia art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tzn. zaniechania przez organ wydający akt prawa miejscowego uzgodnienia aktu z organami do tego upoważnionymi (w tym przypadku właściwymi radami gmin). Reasumując należy stwierdzić, że na podstawie art. 153 ww. ustawy przedmiotowy obszar chronionego krajobrazu stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy, jednakże ze względu na zaniechanie uzgodnienia z radami gmin Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego nie obowiązują na nim żadne zakazy.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Nie przewiduje się, aby brak realizacji ustaleń projektu zmiany planu miejscowego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41) wywołał niekorzystne zmiany stanu środowiska na omawianym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu, gdyż na terenie objętym opracowaniem zasady kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, a także wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej ustala obowiązujący mpzp gminy Międzychód – obręb Gorzyń z 2011 r. Gwarantuje on wystarczającą kontrolę nad procesami inwestycyjnymi na analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu.

⁷ IV S.A./Po 1279/11 – Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 kwietnia 2012 r.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Podczas wizji w terenie oraz po analizie archiwalnych dokumentów planistycznych, środowiskowych i przyrodniczych, w analizowanym rejonie miasta nie zaobserwowano istotnych problemów ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia projektu sporządzanej zmiany planu miejscowego.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do dokumentów rangi międzynarodowej (wspólnotowej), formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41), zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie planu poprzez nakaz odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej;
- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach, realizowany w projekcie planu poprzez nakaz stosowania w celach grzewczych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, odnawialnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujących technologię zapewniającą jak najniższe wskaźniki emisji gazów i pyłów.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia strategiczny dokument rządowy – „II Polityka Ekologiczna Państwa”. Dokument ten respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą

Polską ochroną środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa mówi, że wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41) wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie zmiany planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej: nakaz zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej, nakaz odprowadzania ścieków przemysłowych i bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej, obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych, przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej, do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych oraz nakaz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie ZP, a z terenów RU i U odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich w granicach działki budowlanej;
- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie zmiany planu poprzez zapisy ustalające nakaz stosowania w celach grzewczych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, odnawialnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujących technologię zapewniającą jak najniższe wskaźniki emisji gazów i pyłów;

- różnorodność biologiczną i krajobrazową, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zachowanie terenu zieleni urządzonej (ZP), zagospodarowanie zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów oraz minimalną powierzchnię biologicznie czynną działek budowlanych na terenie RU na poziomie 50%, a na terenie U na poziomie 30%.

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁸ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Wody powierzchniowe, w tym silnie zmienione i sztuczne jednolite części wód, powinny do tego czasu osiągnąć dobry stan chemiczny oraz odpowiednio – dobry stan ekologiczny w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobry potencjał ekologiczny w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu.

Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Projekt zmiany planu zawiera szereg ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Są to ustalenia dotyczące: odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej oraz zasady odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie zmiany planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Ostatnim dokumentem strategicznym analizowanym w niniejszej prognozie jest „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), który określa warunki stabilnego rozwoju

⁸ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Główne cele formułowane na poziomie UE to: wzmocnienie bazy dowodowej z zakresu zmian klimatu, wprowadzenie adaptacji do kluczowych polityk UE, jej finansowanie oraz wymiana wiedzy i dobrych praktyk. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw na zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów z tym związanych.

W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

W projekcie zmiany planu uwzględniono zalecenia zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” przede wszystkim poprzez nakaz stosowania w celach grzewczych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, alternatywnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujące technologię zapewniającą jak najniższe wskaźniki emisji gazów i pyłów.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza

Realizacja ustaleń zmiany planu nie powinna wpłynąć na zmianę warunków klimatu lokalnego, ponieważ analizowany obszar jest już praktycznie w całości zabudowany i nawet w przypadku wymiany zabudowy na nową lub uzupełnienia jej, nie planuje się znaczącego zwiększenia intensywności zabudowy. Ponadto warunki termiczno-wilgotnościowe będą kształtowane przez bezpośrednie sąsiedztwo: dużego akwenu, jakim jest jezioro Gorzyńskie oraz dużego kompleksu zadrzewień, pełniącego funkcję lasu otaczającego przedmiotowy teren od zachodu i południa.

Na etapie budowy, źródłem zanieczyszczeń mogą być silniki urządzeń budowlanych, sprzętów oraz samochodów transportowych spalających głównie olej napędowy, a także prace spawalnicze. Ponadto emisja zanieczyszczeń będzie również spowodowana samym procesem budowlanym i związanymi z nim składowiskami piasku, wapna, cementu. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na czasowe zabezpieczenia takich miejsc i systematyczne ich sprzątanie. Ww. emisja zanieczyszczeń będzie miała jednak charakter emisji o niedużym zasięgu oraz występować będzie okresowo z różnym natężeniem w sposób przemijający.

Eksploatacja nowej i istniejącej zabudowy nie przyczyni się do pogorszenia jakości powietrza na obszarze opracowania ani w jego otoczeniu. Aby ograniczyć wpływ emisji z instalacji grzewczych zlokalizowanych w budynkach, zapisy projektu planu wprowadzają nakaz stosowania w celach grzewczych paliw charakteryzujących się jak najniższymi wskaźnikami emisji substancji, w tym: paliw gazowych, paliw płynnych, energii elektrycznej, odnawialnych źródeł energii lub kotłów na paliwo stałe stosujących technologię zapewniającą jak najniższe wskaźniki emisji gazów i pyłów. Ustalenia te pozwolą na zminimalizowanie ilości zanieczyszczeń gazowych, a w szczególności pyłowych, emitowanych w wyniku spalania paliw w instalacjach grzewczych.

Projekt planu nie wyznacza żadnych nowych dróg publicznych, które mogłyby stać się emitorami zanieczyszczeń do powietrza.

Przed nadmiernym wzrostem emisji substancji do powietrza służyć będzie również wprowadzone ograniczenie, co do rodzaju usług, poprzez zakazanie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego. Zapobiegnie to możliwości lokalizacji obiektów, w obrębie których mogłyby znajdować się instalacje emitujące znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, wpływających negatywnie na lokalną jakość powietrza atmosferycznego.

Dodatkowo poszczególne zapisy projektu planu wpłyną na ograniczenie skutków zagospodarowania analizowanego terenu na klimat lokalny i jakość powietrza atmosferycznego. Służyć temu powinno zachowanie istniejącego fragmentu parku na terenie ZP oraz wprowadzenie nakazu zachowania odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych na terenie RU na poziomie nie mniejszym niż 50% i na terenie U na poziomie nie mniejszym niż 30% powierzchni działki budowlanej, a także ograniczenie powierzchni zabudowy do nie więcej niż 25% działki budowlanej na terenie RU oraz obowiązek zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od utwardzenia.

2. Emitowanie hałasu

Na obszar objęty zmianą planu wpływ będą miały przede wszystkim istniejące źródła hałasu. Będą to źródła hałasu komunikacyjnego, związanego z sąsiadującą drogą wojewódzką nr 160 oraz z obsługą i przeładunkiem towarów na terenie RU.

Realizacja ustaleń zmiany planu uniemożliwi, w analizowanych granicach, mieszanie funkcji, dla których nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku, z funkcjami, objętymi ochroną akustyczną. W tym celu na terenie RU ustalono zakaz lokalizacji: żłobków, przedszkoli, szkół, szpitali i domów opieki społecznej, czyli funkcji wymagających zapewnienia standardów akustycznych w środowisku.

Przepisy art. 114 ust. 1 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* nakazują, aby przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych rodzajów terenów (wskazanych w art. 113 ust. 2 ww. ustawy), dla których ustalone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁹. W projekcie planu miejscowego nie wyznaczono żadnego terenu o zdefiniowanym komforcie akustycznym.

Większość analizowanego obszaru przeznaczona została w projekcie planu na teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych (RU). Funkcjonowanie obiektów, związanych z obsługą produkcji może wiązać się z lokalizacją źródeł hałasu. Wśród uciążliwych akustycznie obiektów znaleźć się mogą zarówno duże zakłady przetwórcze, jak i drobne zakłady rzemieślnicze, czy budowle lub urządzenia służących produkcji. Głównymi źródłami hałasu będą znajdujące się w nich: instalacje wentylacyjne, sprężarkownie, chłodnie, czerpnie, wyrzutnie oraz transport zakładowy. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem emisji, uniemożliwia określenie dokładnego poziomu hałasu emitowanego przez nowe źródła emisji. Należy tu jednak podkreślić, że zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów produkcyjnych i rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Na mocy art. 141 i 144 ustawy, działalność zakładów nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem.

W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, powodowanego działalnością zakładu, przez organy ochrony środowiska wydawana jest decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Poprawę klimatu akustycznego w środowisku w otoczeniu ww. zakładów uzyskać można poprzez zastosowanie tłumików, ekranów i obudów akustycznych, zwiększenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynków produkcyjnych oraz zwiększenie chłonności akustycznej ścian wewnątrz tych budynków, wymianę hałaśliwych urządzeń na cichsze, zmianę lokalizacji głównych źródeł hałasu, czy zmianę ruchu komunikacyjnego na terenie zakładu.

Źródłem hałasu w obszarze zmiany planu będzie wspomniana wcześniej, istniejąca droga wojewódzka nr 160. Jednak, na przedmiotowym odcinku, przebiega ona wyłącznie wzdłuż terenu RU oraz ZP, niewymagających komfortu akustycznego. Biorąc to pod uwagę, hałas komunikacyjny nie był przedmiotem dalszych analiz w niniejszej prognozie.

Komfort akustyczny w analizowanym fragmencie wsi Gorzyń ulegnie pogorszeniu przede wszystkim w fazie realizacji zabudowy i związany będzie z pracami budowlanymi oraz ruchem samochodowym. Źródłem hałasu będą głównie roboty budowlane prowadzone przy użyciu ciężkich maszyn napędzanych silnikami spalinowymi, których eksploatacja wiąże się z emisją hałasu. Sytuacja ta będzie miała jedynie miejsce do czasu realizacji inwestycji i obejmie swym zasięgiem tereny, na których zostanie zlokalizowana. Hałas będzie miał zatem charakter okresowy i przekroczenia dopuszczalnych norm z nim związane ustaną wraz z zakończeniem prac.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Ze względu na istniejące przeznaczenie i zagospodarowanie obszaru opracowaniu, stwierdza się, że realizacja ustaleń zmiany planu nie wpłynie znacząco na krajobraz, który został już w całości przekształcony antropogenicznie.

W celu prawidłowego kształtowania ładu przestrzennego terenów przeznaczonych do zabudowy, projekt planu wprowadza następujące zasady:

- nakaz lokalizacji zabudowy zgodnie z liniami zabudowy na rysunku planu;
- zakaz wzdłuż terenów dróg publicznych ogrodzeń pełnych z betonowych elementów prefabrykowanych;

9 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

- krycie dachów budynków o kącie nachylenia połaci dachowych większym lub równym 30° dachówką lub materiałem dachówkopodobnym w kolorze z palety czerwonej lub szarej;
- zakaz lokalizacji budynków wykonanych z blachy;
- zakaz tymczasowych obiektów handlowo-usługowych;
- zakaz stosowania dla elewacji i dachu kolorystyki o odcieniach: różu, fioletu, zieleni lub niebieskiego;
- szczegółowe zasady lokalizacji urządzeń reklamowych, tablic reklamowych oraz szyldów.

Pozytywnie na krajobraz wpłynie natomiast pozostawienie w północnej części opracowania dawnego parku krajobrazowego jako terenu zieleni urządzonej (ZP).

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Ze względu na obecny stopień zainwestowania i użytkowania obszaru objętego planem oraz z uwagi na mocno ograniczone możliwości rozbudowy i budowy nowych obiektów budowlanych, nie przewiduje się znaczących dalszych przekształceń rzeźby terenu i powierzchni ziemi.

Niewielkiej niwelacji mogą natomiast ulec miejsca, na których staną nowe budynki, a więc w szczególności południowa część opracowania. Prace związane z realizacją tego typu zagospodarowania zawsze wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Wykopy związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować.

Realizacja ustaleń zmiany planu może prowadzić do wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenach przeznaczonych w planie pod zabudowę. Odpady powstające na obszarze planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady niebezpieczne, odpady komunalne). W celu uniknięcia zanieczyszczenia gleby, poprzez nieodpowiednią gospodarkę odpadami, zapisy planu ustalają nakaz gromadzenia odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem wód powierzchniowych, ustalenia projektu planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych.

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania ani w jego okolicy. Jednakże lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej, skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych. Pośrednio działania te mogą potencjalnie wpłynąć również na zanieczyszczenie wód podziemnych substancjami wprowadzanymi do gruntu.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych na terenie RU.

Zarówno istniejąca, jak i planowana zabudowa produkcyjno-usługowa, stanowi i stanowić będzie źródła ścieków bytowych i przemysłowych. W celu zapobieżenia możliwości zanieczyszczenia wód jeziora Gorzyńskiego, a także wód podziemnych, projekt planu nakazuje odprowadzanie ww. ścieków wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej, nie dopuszczając tym samym odprowadzania ich do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto w projekcie planu ustalono obowiązek wstępnego oczyszczenia ścieków przemysłowych przed wprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej do stopnia odpowiadającego wymogom określonym w przepisach odrębnych.

Zapisem mającym pozytywny wpływ na jakość wód jest również nakaz zaopatrzenia w wodę pitną wyłącznie z sieci wodociągowej. W ten sposób wyeliminowano budowę i korzystanie ze studni, które stanowią dość łatwą drogę do przenikania zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania ani w jego okolicy. Jednakże lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej i drogowej, skutkować będą między innymi trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek czy dojazd oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych. Pośrednio działania te mogą potencjalnie wpłynąć

również na zanieczyszczenie wód podziemnych substancjami wprowadzanymi do gruntu. Powiększenie obszarów zabudowanych powoduje zawsze zmniejszenie zdolności infiltracji gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacji. Powoduje to zagrożenie obniżenia się poziomu wód gruntowych, zmniejszenia ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu.

W projekcie planu dopuszczono ponadto lokalizację kondygnacji podziemnych. Na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, lokalnie i czasowe wystąpić mogą negatywne oddziaływania, w postaci zmian w naturalnym procesie infiltracji wód oraz zmian stosunków gruntowo-wodnych i ich zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń pobliskich wód powierzchniowych. Uwzględniając lokalne uwarunkowania geologiczne i hydrogeologiczne realizacja więcej niż jednej kondygnacji podziemnej na analizowanym obszarze nie jest zatem wskazana.

W celu ograniczenia ww. zjawisk w projekcie planu, na terenach U i RU ustalono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich w granicach działki budowlanej, a dla terenu ZP ustalono zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie.

Powyższe rozwiązania uznaje się za prawidłowe z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie zwierciadła wód gruntowych i lepsze zasilanie istniejących w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, w tym jeziora Gorzyńskiego.

Ponadto w zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów zabudowy na terenach pod nią przeznaczonych. Chodzi tu głównie o nakaz zachowania odpowiednio dużych minimalnych powierzchni biologicznie czynnych. Dodatkowo zgodnie z projektem planu wszystkie nieutwardzone fragmenty terenów zagospodarowane mają być zielenią. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, bytowymi, jak również wodami odpadowymi i roztopowymi, dopiero po realizacji sieci kanalizacji.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna wpłynąć w sposób niekorzystny na roślinność omawianego obszaru.

Najcenniejszy element szaty roślinnej, jakim jest pozostałość parku krajobrazowego objęty został w projekcie zmiany planu właściwą ochroną poprzez wydzielenie go jako odrębnego terenu zieleni urządzonej (ZP) o powierzchni ponad 3000 m². Na terenie ZP ustalono zachowanie i ochronę istniejących drzew oraz minimalną powierzchnię biologicznie czynną na poziomie 70% powierzchni terenu. Ponadto zakazano na nim lokalizacji nowych stanowisk postojowych dla samochodów.

Jedynie w południowej części terenu RU może dojść o umniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Dewastacji ulegnie jednak wyłącznie roślinność niska, reprezentowana przez siedliska ruderalne, porastające obszar wokół istniejących budynków, w ramach wyznaczonych linii zabudowy. Powierzchnie, w obrębie których powstaną nowe budynki, zlokalizowane zostaną dojazdy i miejsca postojowe o utwardzonej powierzchni, zostaną trwale pozbawione pokrywy roślinnej.

Ze względu na charakter, zainwestowanie oraz ogrodzenie obszaru objętego planem, stanowiące już obecnie barierę dla wielu gatunków zwierząt, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń zmiany planu wpłynęła znacząco na występujące na analizowanym terenie oraz w okolicy gatunki zwierząt.

Chroniąc pozostałość dawnego parku krajobrazowego na terenie ZP, zachowano natomiast potencjalne siedliska, głównie niewielkich ssaków oraz ptaków.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia zmiany planu nie wpłyną w istotny sposób na zmniejszenie oraz stan terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne, a tym samym na potencjalne siedliska zwierząt. Właściwą ochroną objęto natomiast zadrzewienia w północnej części opracowania, wyodrębnione jako tereny ZP.

7. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszar objęty projektem zmiany planu położony jest poza terenami udokumentowanych złóż kopalin oraz poza większymi kompleksami leśnymi zatem w żaden sposób nie będzie na nie oddziaływał.

Sposób zagospodarowania powierzchni omawianego obszaru mógłby mieć wpływ na kształtowanie jakości wód podziemnych, w kontekście położenia w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146. Należy jednak podkreślić, że utwory

wodonośne tego zbiornika występują bardzo głęboko, co opisane zostało w rozdziale II.3.6, zatem niebezpieczeństwo zanieczyszczenia tych wód nie występuje.

8. Oddziaływanie na obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych

Jak już wspomniano wcześniej, niewielki południowo-zachodni fragment opracowania zlokalizowany jest w zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Notecka” (PLB300015). Przedmiotem ochrony ww. obszaru Natura 2000 są następujące gatunki ptaków: zimorodek, gęś białoczelna gęś zbożowa podgorzałka, bąk, gągoł, bocian czarny, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, żuraw, bielik, nurogęś, kania czarna, kania ruda, rybołów, trzmieljad, puchacz, włochatka, lelek, lerka, jarzębatka, gąsiorek, dzięcioł czarny, dzięcioł średni i muchołówka.

W Planie zadań ochronnych dla obszar Natura 2000 Puszcza Notecka (PLB300015) zidentyfikowano następujące istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk: zmniejszenie powierzchni szuwarów, zabudowa brzegów rzek i jezior, sporty wodne i rekreacja, wyrąb starodrzewi, prace leśne w okresie lęgowym, turystyka, drapieżnictwo norki, szopa i jenota, elektrownie wiatrowe, kłusownictwo, wiosenne wypalanie roślinności, usuwanie drzew dziuplastych, niszczenie skarpy, zanieczyszczenie wód, zmniejszanie się powierzchni otwartych, usuwanie zakrzewień, ogradzanie działek położonych nad jeziorami, stawami i rzekami.

Ponadto, na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Inwentaryzacja ornitologiczna obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB300015 Puszcza Notecka” z 2010 r. ustalono, że na przedmiotowym terenie nie stwierdzono występowania ptaków będących przedmiotem ochrony ww. obszaru. Natomiast w odległości około 200 m od granic działki nr 4/41, na Jez. Gorzyńskim stwierdzono występowanie gągoła. W Polsce siedliskiem gągoła są wody stojące i płynące na terenach nizinnych. Zwykle niezbędne warunki do jego występowania to stare, z reguły ponad 100-letnie, drzewostany liściaste, mieszane i iglaste, obfitujące w dziuple po dzięciole czarnym oraz różnego typu wody z bogatą fauną bezkręgowców. Potencjalnymi zagrożeniami dla gągoła są: usuwanie drzew dziuplastych w pobliżu rzek i jezior, zabudowa brzegów rzek i jezior, ogradzanie działek położonych nad wodami, sporty wodne i rekreacja, drapieżnictwo norki, szopa i jenota.

Biorąc pod uwagę cały katalog ww. zagrożeń oraz ustalenia zmiany planu chroniące istniejący stary drzewostan, jak również położenie działki 4/41, stwierdzić należy, że w przypadku realizacji ustaleń analizowanego planu miejscowego, nie wystąpią żadne realne zagrożenia na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Nie ma zatem podstaw, aby twierdzić, iż

inwestycje związane z ustaleniami projektu planu, wpłyną znacząco negatywnie na cele i przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000, integralność tego obszaru oraz spójność sieci Natura 2000. Ustalenia projektu planu nie są sprzeczne z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015.

Uwzględniając wyjaśnienia zawarte w rozdziale III.3. dotyczące Obszaru Chronionego Krajobrazu "H" Międzychód (wcześniej Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) nie stwierdza się, aby istniały przesłanki dla specjalnej ochrony tego obszaru. Należy jednak zauważyć, że obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione, ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względów na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem. Obecne zainwestowanie i użytkowanie analizowanego terenu zgodne jest z funkcją, wskaźnikami i parametrami zabudowy ustalonymi w zmianie planu, zatem w żaden sposób nie wpłynie na walory obszaru chronionego krajobrazu.

9. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje na omawianych terenach żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*¹⁰, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górniczymi, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego zmianą planu zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

W projekcie planu wprowadzono szereg ustaleń mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego. Na rysunku planu wskazano pałac wpisany do rejestru zabytków oraz budynki ujęte w gminnej ewidencji zabytków, dla których ustalono zakaz nadbudowy i rozbudowy,

¹⁰ Ustawa z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz.U. z 2016 r., poz. 675 1537, ze zm.)

zachowanie historycznych kształtów i podziałów otworów okiennych oraz drzwi wejściowych, detali architektonicznych oraz kąta nachylenia połaci dachowych.

Ponadto cały obszar opracowania objęto strefą ochrony konserwatorskiej, w której nakazano lokalizację zabudowy z uwzględnieniem nieprzekraczalnych linii zabudowy, zachowanie i ochronę istniejącego założenia parkowego oraz prowadzenie badań archeologicznych przy realizacji inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenu, wymagających prac ziemnych.

11. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu w sposób odpowiedni reguluje kwestie związane z: ochroną i kształtowaniem jakości powietrza atmosferycznego, gospodarką wodno-ściekową oraz ochroną przed hałasem. Wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy), ogranicza się negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie ludzi pracujących w przyszłości w granicach obszaru objętego planem oraz mieszkańców terenów sąsiadujących z obszarem opracowania.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu będą prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów budowlanych. Na skutek prowadzonych prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania (krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki budowlanej.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku z realizacją ustaleń, jakie zaproponowane zostały w projekcie zmiany planu miejscowego.

12. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Międzychód, realizacja zapisów analizowanej planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie planu rozwiązań wywoła niewielkie zmiany w środowisku. Zapisy projektu są na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego projektem zmiany planu, jak i w jego otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji planu w sposób negatywny wpływały na środowisko.

W związku z powyższym uważa się za niepotrzebne wskazywanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Wprowadzone w projekcie zmiany planu funkcje stanowią rozwiązania alternatywne w stosunku do sposobów zagospodarowania ustalonych dla tych terenów w dotychczas obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – obręb Gorzyń (Uchwała Nr V/38/2011 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 19 stycznia 2011 r.). Jako alternatywę na terenie RU dopuszczono również lokalizację usług innych niż związane z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych. Ponadto na terenie obecnego pałacu nie dopuszczono lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Podczas prac nad projektem planu rozważano również rozszerzenie nieprzekraczalnych linii zabudowy, dopuszczając tym samym bardziej dowolną lokalizację nowych obiektów budowlanych. Jednak, ze względu na ochronę dziedzictwa kulturowego zdecydowano o znacznym ograniczeniu możliwości realizacji nowych budynków i zachowaniu obecnego ich rozmieszczenia.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Głównym skutkiem realizacji ustaleń zmiany mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41) będą niewielkie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym omawianego obszaru, w zakresie lokalizacji nowych lub o zmienionej branży usługowej obiektów budowlanych.

Zapisy projektu zmiany planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże w prawidłowym funkcjonowaniu zrealizowanych na

terenach objętych planem przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, które są trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, awaria sieci kanalizacyjnej lub wodnej, powódź).

W kontekście sąsiedztwa analizowanego obszaru, szczególnie istotne po realizacji ustaleń projektu planu będzie prowadzenie monitoringu w zakresie jakości wód podziemnych (gruntowych), prowadzone z częstotliwością ustaloną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (proponuje się 1 razy w roku).

Po realizacji ustaleń planu proponuje się także monitoring dotyczący:

- przeglądów eksploatacyjnych urządzeń oczyszczających w przypadku zrzutu oczyszczonych wód opadowych i roztopowych (2 razy w roku),
- skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (2 razy w roku),
- rodzajów i ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego.

Ponadto Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku zmiany planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41). Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Międzychodu, zawierający ustalenia realizacyjne zmiany planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:1000.

Obszar objęty zmianą planu miejscowego zlokalizowany jest w centralnej części gminy Międzychód, we wsi Gorzyń, pomiędzy Jez. Gorzyńskim, a drogą wojewódzką nr 160. Zajmuje

on powierzchnię 2,8 ha. Omawiany obszar stanowią prawie w całości teren zagospodarowany i zainwestowany. W północnej części zachowały się również częściowo zadrzewienia dawnego założenia parkowego.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Cały teren delikatnie opada w kierunku zachodnim tj. w stronę Jez. Gorzyńskiego. Zbudowany jest przede wszystkim z neoplejstocенskich glin zwałowych. W jego obrębie nie występują żadne udokumentowane złoża surowców naturalnych. Na obszarze opracowania nie ma żadnych cieków ani zbiorników wodnych. Najbliższy duży zbiornik wodny, którym jest Jezioro Gorzyńskie zlokalizowane jest w odległości 50 m na zachód od granic opracowania. Wody gruntowe na całym omawianym obszarze zalegają dość wysoko tzn. między 1 – 2 m ppt. Ponadto cały teren położony jest w zasięgu trzeciorzędowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 146 „Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”. Pod względem bonitacyjnym występują tu gleby zaliczane do klasy bonitacyjnej IVa. Jedynym elementem szaty roślinnej na analizowanym obszarze są zlokalizowane w północno-wschodnim fragmencie opracowania zadrzewienia, stanowiące pozostałość dawnego parku krajobrazowego. Świat zwierząt reprezentowany może być potencjalnie przez drobne ssaki i ptaki polne. Duży wpływ na mikroklimat ma bezpośrednie sąsiedztwo jeziora Gorzyńskiego. Bliskie sąsiedztwo jeziora powoduje dużą wilgotność powietrza, co z kolei jest przyczyną zwiększonej częstotliwości pojawiania się mgieł. Cały analizowany obszar położony jest w strefie ochrony konserwatorskiej i zlokalizowane są na nim liczne budynki, objęte ochroną konserwatorską stanowiące pozostałość dawnego zespołu folwarcznego. Najważniejszym wnioskiem z tej części opracowania jest fakt położenia terenu objętego planem w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu "H" Międzychód oraz obszarze cennym kulturowo.

W tej części prognozy opisano także istniejący stan środowiska pod względem ochrony jakości powietrza, wód, klimatu akustycznego oraz pól elektromagnetycznych. Na stan powietrza w omawianym rejonie wpływa przede wszystkim sąsiedztwo jeziora Gorzyńskiego oraz zwartych terenów zadrzewionych. Ruch komunikacyjny na drodze wojewódzkiej nr 160, ze względu na brak terenów chronionych akustycznie, nie stanowi znaczącego zagrożenia dla klimatu akustycznego w obszarze objętym prognozą.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu planu. Głównym celem sporządzenia analizowanego dokumentu jest wprowadzenie szerszego katalogu inwestycji możliwych do realizacji na działce nr 4/41 we wsi Gorzyń. Projekt wyznacza jeden teren obsługi

produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych (RU), jeden teren zabudowy usługowej (U) oraz teren zieleni urządzonej (ZP). Ponadto szczegółowo omówiono zapisy projektu i wskazano na powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód” oraz *Rozporządzeniem nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*. Stwierdzono, że projekt planu nie narusza ustaleń ww. dokumentów. Ponadto nie przewiduje się, aby brak realizacji ustaleń projektu zmiany planu miejscowego wywołał niekorzystne zmiany stanu środowiska na omawianym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu. Na analizowanym fragmencie gminy Międzychód nie zaobserwowano istotnych problemów ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia projektu sporządzanej zmiany planu miejscowego.

Następnie omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu planu. W tym zakresie przeanalizowano następujące dokumenty: Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych*, Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie ocen i zarządzania jakością otaczającego powietrza*, *II Politykę Ekologiczną Państwa*, „*Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*”, przenoszący założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej z 23 października 2000 r. oraz „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020).

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Streszczając tę część należy stwierdzić, co następuje:

- Realizacja ustaleń zmiany planu nie powinna wpłynąć na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego.
- Realizacja ustaleń zmiany planu uniemożliwi mieszanie, dla której nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku, z funkcjami objętymi ochroną akustyczną. Na obszar objęty planem wpływ będą miały przede wszystkim planowane źródła hałasu na terenie, zlokalizowane w granicach planu oraz droga wojewódzka nr 160 przebiegająca wzdłuż wschodniej granicy.
- Realizacja ustaleń zmiany planu nie wpłynie znacząco na krajobraz, który został już w całości przekształcony antropogenicznie.

- Ze względu na obecny stopień zainwestowania i użytkowania obszaru objętego planem oraz z uwagi na mocno ograniczone możliwości rozbudowy i budowy nowych obiektów budowlanych, nie przewiduje się znaczących dalszych przekształceń rzeźby terenu i powierzchni ziemi.
- Rozwiązania planu miejscowego w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami przemysłowymi, bytowymi, jak również wodami odpadowymi i roztopowymi.
- Ustalenia zmiany planu nie wpłyną w istotny sposób na zmniejszenie oraz stan terenów zajmowanych dotychczas przez zbiorowiska roślinne, a tym samym na potencjalne siedliska zwierząt. Właściwą ochroną objęto natomiast zadrzewienia w północnej części opracowania.
- Realizacja ustaleń projektu zmiany planu nie wpłynie negatywnie na zasoby naturalne.
- Ustalenia projektu zmiany planu nie wpłyną negatywnie na cele i przedmiot ochrony sąsiadującego z terenem opracowania obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015.
- Z uwagi na obecne zainwestowanie i użytkowanie analizowanego terenu, realizacja ustaleń zmiany planu w żaden sposób nie wpłynie na walory Obszaru Chronionego Krajobrazu "H" Międzychód.
- Nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku z realizacją ustaleń, jakie zaproponowane zostały w projekcie zmiany planu miejscowego.
- Nie przewiduje się, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach planu zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem w wyniku realizacji jego ustaleń.
- W projekcie zmiany planu wprowadzono szereg ustaleń mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego. Na rysunku planu wskazano pałac wpisany do rejestru zabytków oraz budynki ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a cały obszar opracowania objęto strefą ochrony konserwatorskiej.

W piątej części uznano, że w projekcie planu zaproponowano optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, a zaproponowane rozwiązania stanowią alternatywę w stosunku do sposobów zagospodarowania ustalonych dla tego terenu w dotychczas obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania

przestrzennego gminy Międzychód – obręb Gorzyń (Uchwała Nr V/38/2011 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 19 stycznia 2011 r.).

W ostatniej części prognozy odniesiono się do przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zmiany planu. Stwierdzono, że szczególnie istotne będzie monitorowanie jakości wód podziemnych.

Sporządzenie i uchwalenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41) pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających dalszy rozwój zabudowy usługowej, w tym związanej z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz właściwą ochronę terenów położonych w najbliższym sąsiedztwie jeziora Gorzyńskiego.

Biorąc pod uwagę sugestie zawarte w opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 26 kwietnia 2018 r. (Pismo nr WOO-III.410.223.2018.JM1.1), do niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko wprowadzone zostały stosowne zmiany na stronach nr: 8, 10, 11, 26 i 28.

OŚWIADCZENIE*

do prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód
– dla części obrębu Gorzyń (dz. nr 4/41)

Oświadczam, że ja, niżej podpisany:

- 1) ukończyłem studia magisterskie na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku gospodarka przestrzenna;
- 2) posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach związanych z przygotowaniem kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko.

.....

Marcin Piernikowski

* Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.